

Haggigah 14b

תנו רבנן: ארבעה נכנסו בפרדס, ואלו הן: בן עזאי, ובן זומא, אחר, ורבי עקיבא. אמר להם 1. רבי עקיבא: כשאתם מגיעין אצל אבני שיש טהור אל תאמרו מים מים! משום שנאמר (תהלים ק"א) דובר שקרים לא יכון לנגד עיני. בן עזאי הציץ ומת, עליו הכתוב אומר (תהלים קט"ז) יקר בעיני ה' המותה לחסידיו. בן זומא הציץ ונפגע, ועליו הכתוב אומר (משלי כ"ה) דבש מצאת אכל דרך פן תשבענו והקאתו. אחר קיצץ בנטיעות. רבי עקיבא יצא בשלום.

Our Rabbis taught: Four men entered Pardes, namely, Ben Azzai and Ben Zoma, Aher, and Rabbi Akiba. Rabbi Akiba said to them: When you arrive at the stones of pure marble, say not, 'water, water!' For it is said: One that speaks falsehood shall not be established before My eyes. Ben Azzai cast a look and died. Of him Scripture says: Precious in the sight of the Lord is the death of His saints. Ben Zoma looked and became demented. Of him Scripture says: Have you found honey? Eat [only] so much as is sufficient for you, lest you be filled, and vomit it. Aher mutilated the shoots. Rabbi Akiba departed unhurt.

Haggigah 15a-b

אחר קיצץ בנטיעות, עליו הכתוב אומר (קהלת ה') אל תתן את פיך לחטיא את בשרך. מאי 2. היא? חזא מיטטרון דאתיהבא ליה רשותא למיתב למיכתב זכוותא דישראל, אמר: גמירא דלמעלה לא הוי לא ישיבה ולא תחרות ולא עורף ולא עיפוי, שמא חס ושלום שתי רשויות הן. אפקוהו למיטטרון ומחיוהו שיתין פולסי דנורא. אמרו ליה: מאי טעמא כי חזיתיה לא קמת מקמיה? איתיהבא ליה רשותא למימחק זכוותא דאחר, יצתה בת קול ואמרה (ירמיהו ג') שובו בנים שובבים - חוץ מאחר, אמר: הואיל ואיטריד ההוא גברא מההוא עלמא ליפוק ליתנהי בהאי עלמא. נפק אחר לתרבות רעה.

AHER MUTILATED THE SHOOTS. Of him Scripture says: Suffer not your mouth to bring your flesh into guilt. What does it refer to? — He saw that permission was granted to Metatron to sit and write down the merits of Israel. Said he: It is taught as a tradition that on high there is no sitting and no emulation, and no back, and no weariness. Perhaps, — God forefend! — there are two divinities! [Thereupon] they led Metatron forth, and punished him with sixty fiery lashes, saying to him: Why did you not rise before him when you saw him? Permission was [then] given to him to strike out the merits of Aher. A Bat Kol went forth and said: Return, you backsliding children — except Aher. [Thereupon] he said: Since I have been driven forth from that world, let me go forth and enjoy this world. So Aher went forth into evil courses.

נפק אשכח זונה, תבעה. אמרה ליה: ולא אלישע בן אבויה את? - עקר פוגלא ממישרא 3. בשבת ויהב לה. אמרה: אחר הוא. שאל אחר את רבי מאיר לאחר שיצא לתרבות רעה, אמר ליה: מאי דכתיב (קהלת ז') גם את זה לעמת זה עשה האלהים? - אמר לו: כל מה שברא הקדוש ברוך הוא - ברא כנגדו, ברא הרים - ברא גבעות, ברא ימים - ברא נהרות. אמר לו:

A Torah of Love, A Torah of Hate The Case of Elisha ben Abuya

Rabbi Bradley Shavit Artson

רבי עקיבא רבך לא אמר כך, אלא: ברא צדיקים - ברא רשעים, ברא גן עדן - ברא גיהנם. כל אחד ואחד יש לו שני חלקים, אחד בגן עדן ואחד בגיהנם, זכה צדיק - נטל חלקו וחלק חברו בגן עדן, נתחייב רשע - נטל חלקו וחלק חברו בגיהנם. אמר רב משרשיא: מאי קראה? גבי צדיקים כתיב (ישעיהו ס"א) לכן בארצם משנה יירשו. גבי רשעים כתיב (ירמיהו י"ז) ומשנה שברון שברם.

He went forth, found a harlot and demanded her. She said to him: Aren't you Elisha ben Abuya? [But] when he tore a radish out of its bed on the Sabbath and gave it to her, she said: It is another (Aher). After his apostasy, Aher asked Rabbi Meir [a question], saying to him: What is the meaning of the verse: God has made even the one as well as the other? He replied: It means that for everything that God created God created [also] its counterpart. God created mountains, and created hills; God created seas, and created rivers. Said [Aher] to him: Rabbi Akiba, thy master, did not explain it thus, but [as follows]: God created righteous, and created wicked; God created the Garden of Eden, and created Gehinnom. Everyone has two portions, one in the Garden of Eden and one in Gehinnom. The righteous person, being meritorious, takes his own portions and his fellow's portion in the Garden of Eden. The wicked person, being guilty, takes his own portion and his fellow's portion in Gehinnom. R. Mesharsheya said: What is the Biblical proof for this? In the case of the righteous, it is written: Therefore in their land they shall possess double. In the case of the wicked it is written: And destroy them with double destruction.

שאל אחר את רבי מאיר לאחר שיצא לתרבות רעה: מאי דכתיב (איוב כ"ח) לא יערכנה זהב וזכוכית ותמורתה כלי פז - אמר לו: אלו דברי תורה, שקשין לקנותן ככלי זהב וכלי פז, ונוחין לאבדן ככלי זכוכית. - אמר לו: רבי עקיבא רבך לא אמר כך, אלא: מה כלי זהב וכלי זכוכית, אף על פי שנשברו יש להם תקנה - אף תלמיד חכם, אף על פי שסרח יש לו תקנה. - אמר לו: אף אתה חזור בך! - אמר לו: כבר שמעתי מאחורי הפרגוד: שובו בנים שובבים - חזן מאחר.

After his apostasy, Aher asked Rabbi Meir: What is the meaning of the verse: Gold and glass cannot equal it; neither shall the exchange of them be vessels of fine gold? He answered: These are the words of the Torah, which are hard to acquire like vessels of fine gold, but are easily destroyed like vessels of glass. Said [Aher] to him: Rabbi Akiba, your master, did not explain thus, but [as follows]: Just as vessels of gold and vessels of glass, though they be broken, have a remedy, even so a scholar, who has sinned, has a remedy. [Thereupon, Rabbi Meir] said to him: Then, you, too, repent! He replied: I have already heard from behind the Veil: Return you backsliding children — except Aher.

תנו רבנן: מעשה באחר שהיה רוכב על הסוס בשבת, והיה רבי מאיר מהלך אחריו ללמוד תורה מפיו. אמר לו: מאיר, חזור לאחריך, שכבר שיערתי בעקבי סוסי עד כאן תחום שבת. אמר ליה: אף אתה חזור בך. - אמר ליה: ולא כבר אמרתי לך: כבר שמעתי מאחורי הפרגוד

A Torah of Love, A Torah of Hate The Case of Elisha ben Abuya

Rabbi Bradley Shavit Artson

שובו בנים שובבים - חוץ מאחר

Our Rabbis taught: Once Aher was riding on a horse on the Sabbath, and Rabbi Meir was walking behind him to learn Torah at his mouth. Said [Aher] to him: Meir, turn back, for I have already measured by the paces of my horse that thus far extends the Sabbath limit. He replied: You, too, go back! [Aher] answered: Have I not already told you that I have already heard from behind the Veil: Return you backsliding children — except Aher.

6. תקפיה, עייליה לבי מדרשא. אמר ליה לינוקא: פסוק לי פסוקד! אמר לו: (ישעיהו מ"ח) אין. שולם אמר ה' לרשעים. עייליה לבי כנישתא אחריתי, אמר ליה לינוקא: פסוק לי פסוקד! אמר לו (ירמיהו ב') כי אם תכבסי בנתר ותרבי לך ברית נכתם עונך לפני. עייליה לבי כנישתא אחריתי, אמר ליה לינוקא: פסוק לי פסוקד! אמר ליה (ירמיהו ד') ואת שדוד מה תעשי כי תלבשי שני כי תעדי עדי זהב כי תקרעי בפוך עניך לשוא תתיפי וגו'. עייליה לבי כנישתא אחריתי, עד דעייליה לתליסר בי כנישתא, כולהו פסקו ליה כי האי גוונא. לבתרא אמר ליה: פסוק לי פסוקד! - אמר ליה: (תהלים ג') ולרשע אמר אלהים מה לך לספר חקי וגו'. ההוא ינוקא הוה מגמגם בלישניה, אשתמע כמה דאמר ליה ולאלישע אמר אלהים. איכא דאמרי: סכינא הוה בהדיה וקרעיה, ושדריה לתליסר בי כנישתא. ואיכא דאמרי, אמר: אי הואי בידי סכינא - הוה קרענא ליה

[R. Meir] prevailed upon him and took him, to a schoolhouse. [Aher] said to a child: Recite for me your verse! [The child] answered: There is no peace, says the Lord, unto the wicked. He then took him to another schoolhouse. [Aher] said to a child: Recite for me your verse! He answered: For though you wash yourself with nitre, and take much soap, yet your iniquity is marked before Me, says the Lord God. He took him to yet another schoolhouse, and [Aher] said to a child: Recite for me your verse! He answered: And you, who are spoiled, what are you doing, that you cloth yourself with scarlet, that you deck yourself with ornaments of gold, that you enlarge your eyes with paint? In vain do you make yourself fair etc. He took him to yet another schoolhouse until he took him to thirteen schools: all of them quoted in similar vein. When he said to the last one, Recite for my your verse, he answered: But unto the wicked God says: 'What have you to do to declare My statutes etc.? That child was a stutterer, so it sounded as though he answered: 'But to Elisha God says. Some say that [Aher] had a knife with him, and he cut him up and sent him to the thirteen schools: and some say that he said: Had I a knife in my hand I would have cut him up.

7. כי נח נפשיה דאחר אמרי: לא מידן לידייניה, ולא לעלמא דאתי ליתי. לא מידן לידייניה - מושם דעסק באורייתא, ולא לעלמא דאתי ליתי - מושם דחטא. אמר רבי מאיר: מוטב דלידייניה וליתי לעלמא דאתי, מתי אמות ואעלה עשן מקברו. כי נח נפשיה דרבי מאיר סליק קוטרא מקבריה דאחר. אמר רבי יוחנן: גבורתא למיקלא רביה? חד הוה בינא ולא מצינן לאצוליה. אי נקטיה ביד - מאן מרמי ליה, מאן? אמר: מתי אמות ואכבה עשן מקברו! כי נח נפשיה דרבי יוחנן - פסק קוטרא מקבריה דאחר. פתח עליה ההוא ספדנא: אפילו שומר הפתח

A Torah of Love, A Torah of Hate The Case of Elisha ben Abuya

Rabbi Bradley Shavit Artson

לא עמד לפניך, רבינו.

When Aher died, they said: Let him not be judged, nor let him enter the world to come. Let him not be judged, because he engaged in the study of the Torah; nor let him enter the world to come, because he sinned. Rabbi Meir said: It were better that he should be judged and that he should enter the world to come. When I die I shall cause smoke to rise from his grave. When Rabbi Meir died, smoke rose up from Aher's grave. Rabbi Yohanan said: [What] a mighty deed to burn his master! There was one among us, and we cannot save him; if I were to take him by the hand, who would snatch him from me! [But] said he: When I die, I shall extinguish the smoke from his grave. When Rabbi Yohanan died, the smoke ceased from Aher's grave. The public mourner began [his oration] concerning him thus: Even the janitor could not stand before thee, O master!

8. בתו של אחר אתיא לקמיה דרבי, אמרה ליה: רבי, פרנסני. אמר לה: בת מי את? - אמרה לו: בתו של אחר אני. אמר לה: עדיין יש מזרעו בעולם? והא כתיב (איוב י"ח) לא נין לו ולא נכד בעמו ואין שריד במגוריו! - אמרה לו: זכור לתורתו ואל תזכור מעשיו. מיד ירדה אש וסכסכה ספסלו של רבי. בכה ואמר רבי: ומה למתגנין בה - כך, למשתבחין בה - על אחת כמה וכמה.

Aher's daughter [once] came before Rabbi and said to him: O master, support me! He asked her: 'Whose daughter are you?' She replied: I am Aher's daughter. Said he: Are any of his children left in the world? Behold it is written: He shall have neither son nor son's son among his people, nor any remaining in his dwellings. She answered: Remember his Torah and not his deeds. Forthwith, a fire came down and enveloped Rabbi's bench. [Thereupon] Rabbi wept and said: If it be so on account of those who dishonor her, how much more so on account of those who honor her!